

Studieparat

Af Claus Holm, Leder af DPU, Aarhus Universitet

Hjertelig velkommen til alle jer nye studerende på DPU, Aarhus Universitet, velkommen til studiet af pædagogik på akademisk niveau.

Set heroppe fra mit podie og gennem mine lidt aldrende briller, ser I meget ens ud. Og I er faktisk også meget ens. I deler helt sikkert en stærk interesse for pædagogik, en vilje til at lære og sikkert også en lyst til at hjælpe andre mennesker på vej i deres liv. Men I er også meget ens på andre måder, for eksempel når det gælder jeres baggrund.

Hvis I skal studere på en af DPU's 11 kandidatuddannelser i Pædagogisk psykologi, Fagdidaktik, Pædagogisk sociologi og så videre har de fleste af jer en professionsbachelorgrad som for eksempel pædagog, lærer eller sygeplejerske i rygsækken. Andre af jer kommer med en akademisk bachelorgrad fra andre universiteter. Og de, som starter på bacheloruddannelsen i Uddannelsesvidenskab, kommer fra en gymnasial uddannelse og skal nu gøre de første erfaringer med videregående uddannelse.

Men I er også ret ens, hvis man ser på jeres sociale baggrund og familieforhold. Ifølge Danmarks Statistik

har de fleste studerende på DPU en middelklassebaggrund, og mange af jer har forældre, som er lærere eller pædagoger. Det pædagogiske område er velkendt for de fleste af jer, men I har alle ambitioner om at stå på tæer og videreuddanne jer. Måske til et højere niveau end jeres forældre.

I er med andre ord allesammen ambitiøse på jeres egne og på det pædagogiske felts vegne. I tænker i karriere, men føler jer også kaldet til at gøre en indsats for andre mennesker - og sammen med andre mennesker.

Det er også alt, vi på DPU ønsker os af nystartende studerende. Næsten!

Projekt 'Mere prestige til pædagogikken'

DPU blev for snart 25 år siden etableret med det formål at give professionsbachelorere adgang til at læse på kandidatniveau, altså i lighed med andre forskningsbaserede uddannelser som medicin, jura, ingeniørvidenskab, etc. DPU skal levere denne forskningsbaserede uddannelse og bidrage til at videnskabeliggøre pædagogikken – kort sagt løfte niveauet af pædagogisk praksis i fx daginstitutioner, skoler, ja velfærdssektoren generelt, men også i private lærende virksomheder.

Det har været en succes! Trods 15 års fortsat og beklagelig nedgang i søgningen til lærer- og

pædagogstudierne kan DPU nemlig konstatere en usvækket interesse for at læse pædagogik på universitetsniveau. Det er paradoksalt, men også godt for børn, borgere, velfærdssektoren og samfundet - og ikke mindst for jer!

Men nogle politikere synes, at det er blevet lidt for meget af det gode. Børne- og Undervisningsminister Mattias Tesfaye udgav for lidt over et årti siden bogen ”Kloge hænder”, hvor han argumenterede for en bedre balance mellem teori og praksis i uddannelserne. I dag ønsker SVM-regeringen at tippe balancen fra universitetsstudier til fordel for praksisnærhed, og muligvis begrænse videreuddannelsesmulighederne for en del studerende på velfærdsuddannelserne.

Det er, efter min opfattelse, uklogt. Velfærdssektoren har brug for akademikere med hjerner, der banker for pædagogikken, for det højner kvaliteten af problemløsningen i de pædagogiske institutioner og virksomheder, som de – og I – kommer til at arbejde i.

Det ved vi blandt andet, fordi kandidater fra DPU selv oplever, at de kan omsætte deres akademiske viden og udbytte i deres konkrete arbejde. Et citat fra en af vores alumner sætter ord på denne erfaring:

”Det er et fandens vigtigt område at arbejde i, og hvis man dygtiggør sig i det med akademiske kompetencer, og hvis man er sådan en, der kan oversætte de

kompetencer til arbejdet i praksis, så vil der være mange børn og familier, der får meget godt ud af det.”

Det og andre citater stammer fra Tænk tanken DEA, der har gennemført flere undersøgelser, der påviser effekten af at have pædagogiske kandidater ansat. De viser, at blot en enkelt af slagsen kan løfte ”interaktionskvaliteten” med børn og borgere for en personalegruppe.

Det er sgu ikke så ringe endda!

Men det er også meningen med jeres studie her på DPU. De pædagogiske udfordringer med vækst i diagnoser, mistrivsel, køns- og diversitetsudfordringer, ulighed i uddannelse, behovet for læringsorienteret arbejde med HR og så videre har brug for et højere, forskningsbaseret niveau. Et kvalitativt højere niveau over de erfaringsbaserede og nogle gange lidt for vanemæssige løsninger.

Et eliteniveau om man vil.

Her til lands har vi det gerne lidt svært med eliter og vidensautoriteter, og som pædagoger har vi nok selv en fagligt betinget mistro til autoriteter, hierarkier og alle hånde uligheder. Ikke desto mindre er det DPU's ambition at gøre jer til vidensautoriteter i pædagogik og uddannelse, for dem er der brug for!

Men det kræver noget af jer at nå dertil. Faktisk tre ting. En vilje til at lære, en vilje til at lære en besværlig kunst og en vilje til at gennemføre en forskningsbaseret uddannelse.

Viljen til at lære

'Aldrig løses mand af lære' er et smukt slogan, som den nu hedengangne Danmarks Lærerhøjskole benyttede. I dag lyder et moderniseret slogan for DPU lidt anderledes: 'Aldrig løses du af viljen til at lære'.

Den britiske uddannelsesforsker Ronald Barnett forklarer i bogen "A will to learn", hvad det forudsætter at lære, nemlig vilje til at konfrontere den usikkerhed, tvivl og ængstelse, der altid opstår hos studerende: Forstår jeg det rigtigt? Er dette studie rigtigt noget for mig? Er jeg dygtig nok i forhold til mine medstuderende?

Barnett drager en parallel til N'gol-stammens overgangsrite, den såkaldte "land diving". Det drejer sig om, at enhver (i dette tilfælde mænd), som er nået skelsår og alder, forventes at kaste sig ud fra et træ med en lian bundet til benet, altså en slags bungy jump. Når lianen strækker sig ved dykkets slutning, bukker springeren forhåbentligt hovedet, og hans skuldre rører jorden og gør den frugtbar for næste års majshøst. I bytte for sit mod bevæger springeren sig ind i en ny livsfase.

Lad det være sagt, at vi også på DPU forventer, at I har mod og vilje til at kaste jer ud i at tilegne jer den viden, de færdigheder og den kritiske tænkning, der kræves af en færdig kandidat i pædagogik.

Det er denne vilje, der skaber et nyt liv, et studieliv, hvor man ikke brækker halsen. For som Ronald Barnett også påpeger, så er viljen til at lære en skrøbelig størrelse, der også kræver omsorg fra andre. Af samme grund vil I blive mødt med masser af akademisk og pædagogisk omsorg, der gradvist vil udvikle jer som studerende.

Viljen til besværlig kunst

Filosoffen Immanuel Kant udpegede i sine forelæsninger fra 1770- og 1780'erne regeringskunsten, dvs. politik, og opdragelseskunsten, altså pædagogik, som de vigtigste, men også mest besværlige kunster, man overhovedet kan beskæftige sig med. Og videre argumenterede han for, at pædagogikken burde gøres mere systematisk og progressiv, og dertil så han videnskaben som et middel.

Men hvor Kant ville bruge videnskaben i pædagogikkens tjeneste, blev realiteten snarere (også), at pædagogikken kom i politikens tjeneste.

I de seneste godt 170 år har politikere brugt skolen, uddannelsessystemet og pædagogik som redskaber til

at uddanne og danne mennesker til forskellige typer af borgere. Først til borgere med rettigheder og pligter i en retsstat, dernæst til den sociale og deltagende borger i velfærdsstaten. Sidste skud på stammen har været den selvforsørgende borger i konkurrencestaten.

Et aktuelt eksempel på denne sammenhæng mellem politik og pædagogik er velfærdsuddannelserne. Pædagogik, omsorg og opdragelse af kommende generationer til nyttige samfundsborgere blev i anden halvdel af det 20. århundrede overdraget til velfærdsstaten, og dermed politikerne. Så når ansøgstallene falder, eller vi får færre børn, kalder det – ikke overraskende – på politisk handling.

Det sætter en professionel pædagogisk indsats i centrum, men også i klemme mellem videnskabelige erkendelser og politik, som et samfundsinstrument, der skal tilføre kommende generationer bestemte former for viden, færdigheder, kompetencer og vilje til livslang læring.

Der er af samme grund høje forventninger til DPU-studerende som jer. Forventninger til, at I kommer til at beherske pædagogik som besværlig kunst på højeste niveau. Og tro mig, det er besværet værd, og mere end det.

Viljen til at tage en forskningsbaseret uddannelse

Hvad betyder det så mere konkret at påbegynde en bachelor- eller kandidatuddannelse i pædagogik her på DPU?

Det betyder, at I skal foretage et niveau- og ambitionsspring. Ikke med en lian om benet, men nogle af jer vil nok alligevel opleve et ”teorichok”.

I vil skulle tænke, gentænke og nytænke forskellige teoretiske problemstillinger og deres betydning for praksis, og nogle af jer vil blive forvirrede over tilgange, som er svært forståelige, til tider modstridende og uhyre interessante.

Men accepter teorichokket, når det kommer, for det går som regel over igen. Med en stor indsats vil I erhverve den viden, de færdigheder og akademiske kompetencer, som forventes af jer.

Læs jeres respektive studieordninger og se, at der mellem linjerne står, at jeres tilegnelse af viden og færdigheder forudsætter vilje og motivation til at lære.

Universitetet forventer af jer, at I har denne vilje og lyst. Vi forventer, at I er modne mennesker, som har valgt at fortsætte jeres studieliv ved universitetet. Vi forventer, at I har et fuldtidsengagement. Og vi forventer, at I påtager jer en ny identitet som universitetsstuderende med alt,

hvad det indebærer af frustrerende, men også frydefuld faglig udvikling.

Afrunding

Jeg håber, det lyder interessant og inspirerende – og måske også en lille smule urovækkende.

Men, vi er her for jer.

I begyndelsen af studiet vil I få brug for mere hjælp end senere, hvor I som mere selvstændige og studierutinerede forhåbentlig vil erfare, at underviserne bliver stadigt mindre kloge at høre på. Det er et godt tegn, som betyder, at I har fået akademisk flyvehøjde, og at det er tid til at kappe lianen til DPU.

Jeg begyndte min tale til jer med at omtale de politiske bekymringer om for meget akademisk teori i den pædagogiske sektor – som jeg ikke deler. For ligesom jeres forgængere på studiet, vil I komme til at løfte kvaliteten af de heldige institutioner, organisationer og virksomheder, I vælger at gøre til netop jeres arbejdspladser.

For at slutte med et citat fra en leder med baggrund som studerende her fra DPU:

”Det er selvfølgelig klart, det at have taget en kandidat, og have stået med de her ret store, omfattende

projekter, særlig den der kandidatafhandling til sidst, det at have stået med det, det er jo nærmest en bog, altså det gør noget ved en. Man bliver lige nogle centimeter højere, det gør man bare”.

I skal nu til at læse pædagogik på højeste niveau, I skal stå på tæer, og også I vil blive høje af det!

Endnu en gang velkommen som studerende på DPU og velkommen til Aarhus Universitet!